

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Tredje kvartalet 2019

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Producent   SCB, Statistiska centralbyrån
Nationalräkenskaperna
115 26 Stockholm

Förfrågningar   nrinfo@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB

Comments to quarterly GDP

Producer   Statistics Sweden,
National accounts
SE-115 26 Stockholm, Sweden

Enquiries   nrinfo@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden

URN:NBN:SE:SCB-2019NR01TI1901 _pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	4
BNP-tillväxten tilltog något	4
Positivt utrikeshandelsnetto höjde BNP	4
Fortsatt trögt för varuproducenterna	5
Små effekter på BNP efter reviderad AKU-statistik	5
BNP per capita ökade med 0,5 procent	6
Hushållens konsumtion	7
Dämpad uppgång i hushållens konsumtion	7
Offentlig konsumtion	9
Konsumtionen ökade i offentliga myndigheter	9
De statliga konsumtionsutgifterna ökade	10
Konsumtion inom kommunerna ökade	10
Oförändrad konsumtion inom landstingen	10
Investeringar	11
Investeringarna vände uppåt	11
Näringslivets investeringar ökade	12
Primärkommunernas investeringar ökade	13
Lagerinvesteringar	14
Lager höll tillbaka BNP-tillväxten	14
Utrikeshandel	16
Bred uppgång för tjänsteexporten	16
Tjänsteexporten stärkte exporten	16
Importen av investeringsvaror vände uppåt	17

Näringslivets produktion	18
Starkare utveckling för näringslivets produktion	18
Oförändrad varuproduktion.....	18
Tjänsteproduktionen ökade	19
Arbetsmarknad och produktivitet	20
Oförändrad medelarbetstid.....	20
Måttlig ökning av antal sysselsatta.....	20
Arbetade timmar ökade tredje kvartalet	21
Något högre arbetsproduktivitet i näringslivet	22
Inkomster och sparande	23
Hushållens sparkvot ökade	23
Hushållens skuldkvot ökade	25
Offentliga finanser i balans.....	26
Avstämning	28
Avstämningar av tredje kvartalet 2019	28
Extremvärden i säsongrensningen.....	30
Revideringar	32
Revidering av kvartalen 2018 och 2019	32
Revidering av 2018.....	32
Revidering av kvartalen 2019.....	34
Revidering till följd av AKU-revideringar	35
Revideringar sektorräkenskaperna	36
Tidsserie BNP-revideringar.....	37

Sammanfattning

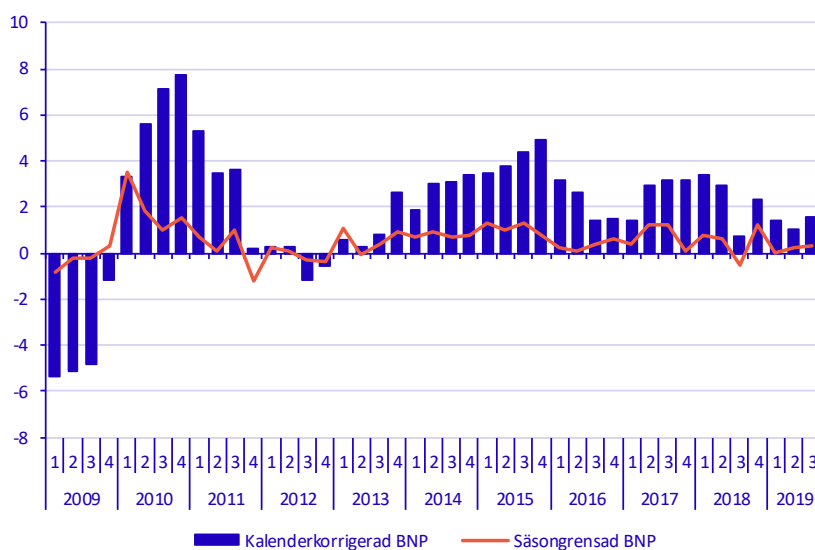
BNP-tillväxten tilltog något

BNP-tillväxten tog lite fart tredje kvartalet efter två svagare kvartal. Exporten och hushållskonsumtionen bidrog mest till uppgången medan lagerinvesteringarna bromsade utvecklingen.

Sveriges BNP ökade med 0,3 procent tredje kvartalet, säsongrensat och jämfört med kvartalet innan. Det kan jämföras med genomsnittet på 0,6 procent de senaste tio åren. Mätt i kalenderkorrigerade tal och jämförd med tredje kvartalet i fjol var uppgången 1,6 procent.

I euroländerna steg BNP med 0,2 procent tredje kvartalet säsongrensat, enligt preliminära data.

BNP, procentuell förändring, säsongrensat och jämförd med kvartalet innan respektive kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal året innan

Positivt utrikeshandelsnetto höjde BNP

Exporten ökade relativt starkt tredje kvartalet. Uppgången förklaras till stor del av tjänsteexporten som ökade på bred front. Mest ökade export av forskning och utveckling (FoU) samt uthyrning och leasing. Samtidigt dämpades varuexporten något och ökade mer måttligt. Exporten av energiprodukter och icke-varaktiga konsumtionsvaror ökade vilket motverkades av en nedgång för investeringsvaror och insatsvaror.

Importen ökade också men inte lika starkt som exporten. Både varuimporten som tjänsteimporten bidrog till uppgången. Inom varuimporten vände import av investeringsvaror upp efter några

svagare kvartal. Tjänsteimporten lyftes främst av svensk konsumtion i utlandet. Sammantaget bidrog exportnettot med 0,3 procentenheter till den säsongrensade BNP-utvecklingen.

Hushållskonsumtionen ökade med 0,4 procent. Det är något lägre än genomsnittet de senaste 10 åren på 0,6 procent. Svensk konsumtion utomlands, boende och transporter låg bakom stora delar av uppgången.

Fasta bruttoinvesteringar ökade med 0,5 procent tredje kvartalet där maskininvesteringarna agerade draglok och vände upp i linje med import av investeringsvaror. Samtidigt ökade bostadsinvesteringarna för första gången på fem kvartal.

Lagerinvesteringarna sänkte den säsongrensade BNP-utvecklingen med 0,4 procentenheter.

Fortsatt trögt för varuproducenterna

Produktionen inom näringslivet ökade med 0,6 procent säsongrensat. Varuproduktionen fortsatte att utvecklas trögt och var oförändrad. Byggbranschen minskade men inte lika kraftigt som föregående kvartal. Samtidigt ökade tillverkningsindustrin marginellt. Tjänsteproduktionen steg med 0,9 procent där det var främst handel och fastighetsverksamhet som ökade. Antalet arbetade timmar i näringslivet ökade med 0,5 procent vilket innebär att arbetsproduktiviteten i näringslivet ökade med 0,1 procent.

Små effekter på BNP efter reviderad AKU-statistik

AKU publicerade reviderad arbetsmarknadsstatistik för perioden juli 2018-september 2019 den 14 november. Revideringen påverkar beräkningen av offentliga myndigheternas produktion där den kollektiva produktionen i den preliminära kvartalsberäkningen skattas med arbetade timmar. Andra kvartalet 2019 skattas påverkan av AKU-revideringen till -0,1 procentenheter på BNP-tillväxten i årstakt. Påverkan på kvartalen dessförinnan är marginell.

Bidrag till säsongrensad BNP-utveckling, procentenheter

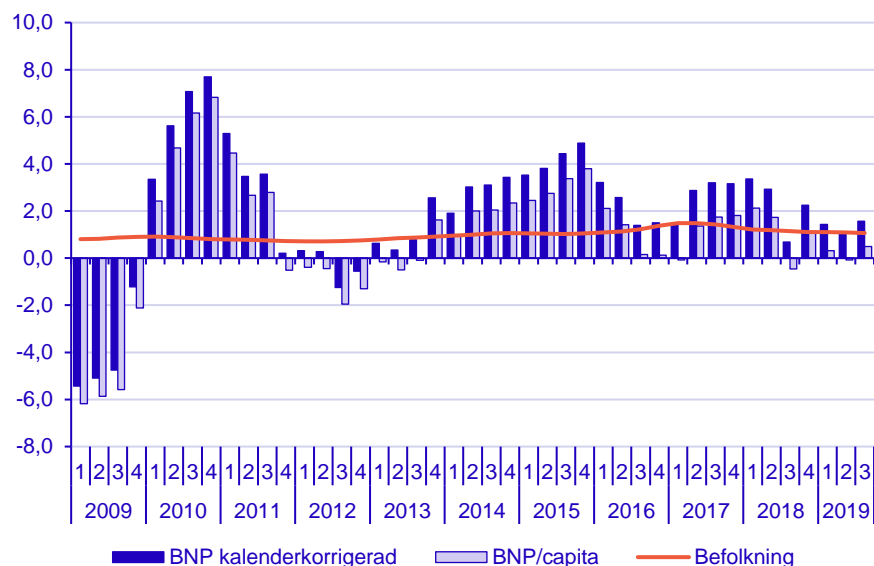
	2018 Kv2	2018 Kv3	2018 Kv4	2019 Kv1	2019 Kv2	2019 Kv3
Hushållens konsumtion	0,2	-0,2	0,1	-0,1	0,5	0,2
Offentlig konsumtion	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,0
Fasta bruttoinvesteringar	-0,1	-0,2	0,1	-0,1	-0,2	0,1
Lagerinvesteringar	0,3	-0,7	0,5	-0,2	0,1	-0,4
Export	0,3	0,2	1,5	0,3	0,3	0,7
Import	-0,2	0,4	-1,0	0,1	-0,3	-0,4
Exportnetto	0,1	0,6	0,5	0,4	0,0	0,3
BNP	0,6	-0,5	1,2	0,0	0,2	0,3

BNP per capita ökade med 0,5 procent

BNP per capita steg med 0,5 procent tredje kvartalet jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Genomsnittet de senaste tio åren uppgår till 0,9 procent.

Befolkningen växte snabbt under 2016 och 2017 men de senaste åren har ökningstakten klingat av. Tredje kvartalet ökade befolkningen med 1,1 procent samtidigt som kalenderkorrigerad BNP ökade med 1,6 procent i årstakt.

Procentuell ökning i volym för kalenderkorrigerad BNP och BNP per capita

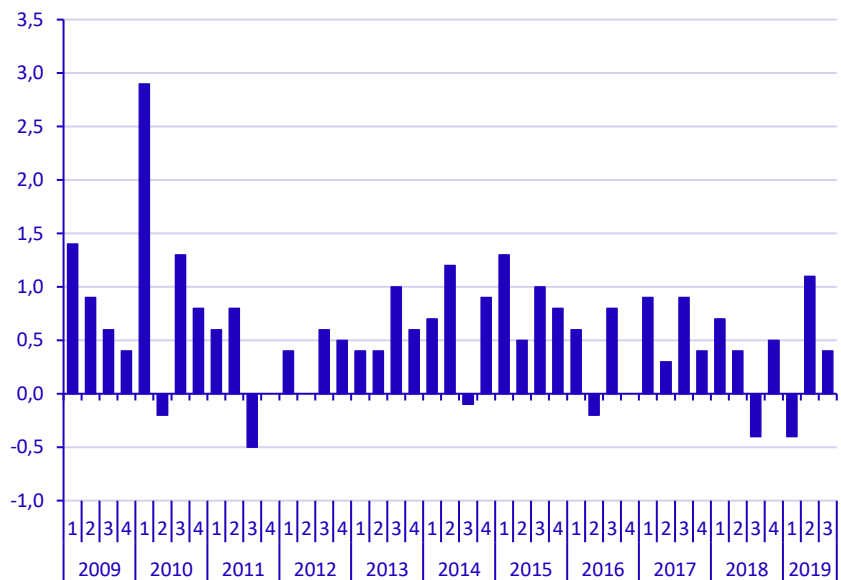
Hushållens konsumtion

Dämpad uppgång i hushållens konsumtion

Hushållens konsumtion fortsatte att öka tredje kvartalet, men i något lägre takt än tidigare kvartal. Svensk konsumtion i utlandet, boende och transporter bidrog till ökningen.

Hushållens konsumtion ökade med 0,4 procent tredje kvartalet, säsongrensats och jämfört med kvartalet innan. Tillväxttakten mattades därmed av något jämfört med andra kvartalet och var något lägre än de senaste tio årens genomsnittliga tillväxttakt på 0,6 procent.

De egentliga hushållens konsumtionsutgifter totalt, volymförändring i procent, säsongrensats och jämfört med föregående kvartal

Svenska hushålls inköp utomlands ökade med 3,8 procent jämfört med andra kvartalet och bidrog med 0,3 procentenheter till den totala konsumtionsutvecklingen. Samtidigt ökade utländska besökares konsumtion i Sverige med 5,4 procent och bidrog nedåt med 0,4 procentenheter. Eftersom hushållskonsumtionen endast ska återspegla svenska hushålls konsumtion dras utländska besökares inköp i Sverige bort från den totala ändamålsfördelade konsumtionen.

Boendeutgifter är det största konsumtionsändamålet och står för drygt en fjärdedel av den totala konsumtionen. Konsumtion av boende ökade med 0,8 procent vilket är högre än snittet de senaste tio åren på 0,3 procent. Konsumtionen av boende bidrog med 0,2 procentenheter till den totala konsumtionsutvecklingen.

Konsumtion av transporter, som främst avser fordon, bidrog också med 0,2 procentenheter till den totala konsumtionsutvecklingen. Transporter ökade med 1,4 procent tredje kvartalet vilket kan jämföras med tioårssnittet på 0,6 procent.

Efter ett starkt andra kvartal vände konsumtionen av livsmedel nedåt och minskade med 0,6 procent. Det drog ned den totala konsumtionsutvecklingen med 0,1 procentenheter.

Konsumtionen av hälso- och sjukvård ökade med 2,2 procent och bidrog med 0,1 procentenheter till den totala konsumtionsutvecklingen. Konsumtionen av såväl kläder och skor som möbler ökade och bidrog med 0,1 procentenheter vardera till den totala konsumtionsutvecklingen.

Bidrag till den egentliga hushållskonsumtionen och volymutveckling per COICOP¹, bidrag i procentenheter och volymförändring i procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal

COICOP	Volym utveckling	Bidrag
01 Livsmedel	-0,6	-0,1
02 Alkohol och tobak	0,4	0,0
03 Kläder och skor	1,6	0,1
04 Boende	0,8	0,2
05 Möbler	0,8	0,1
06 Hälso- och sjukvård	2,2	0,1
07 Transporter	1,4	0,2
08 Kommunikation	0,1	0,0
09 Fritid och Underhållning	0,0	0,0
10 Utbildning	0,1	0,0
11 Hotell och restaurang	0,1	0,0
12 Övriga varor och tjänster	0,2	0,0
Total konsumtion exkl. ofördelad konsumtion	0,6	0,6
15 Svensk konsumtion utomlands	3,8	0,3
16 Utländsk konsumtion i Sverige	5,4	-0,4
TOTALT	0,4	0,4

¹ Classification of Individual Consumption by Purpose

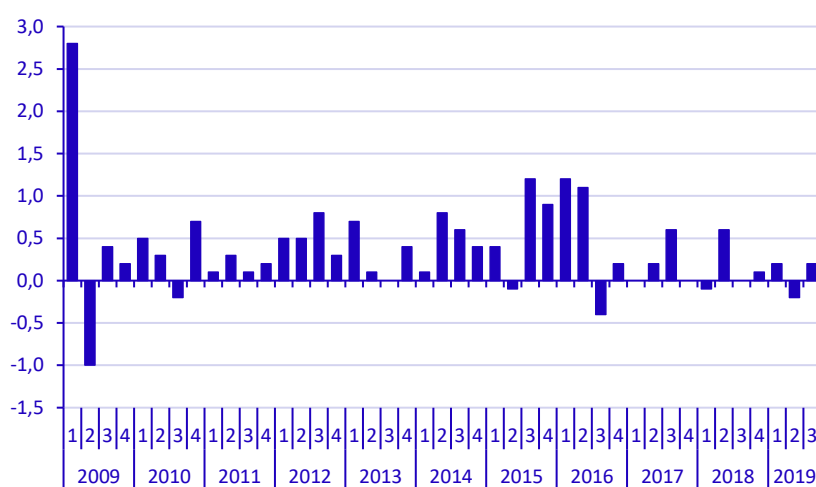
Offentlig konsumtion

Konsumtionen ökade i offentliga myndigheter

Den offentliga konsumtionen ökade tredje kvartalet.

Konsumtionen inom kommuner och staten ökade medan landstingens konsumtionsutgifter var oförändrade.

Offentliga myndigheters konsumtionsutgifter, volymförändring procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal

Den offentliga konsumtionen steg med 0,2 procent tredje kvartalet säsongrensat. Det är lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren på 0,4 procent. Under åren 2015 och 2016 utvecklades konsumtionen starkt i offentliga myndigheter på grund av den stora migrationen dessa år. På senare år har migrationens påverkan på den offentliga konsumtionen minskat och förflyttats från stat till kommuner.

Bidrag till den offentliga konsumtionen och volymutveckling per myndighet tredje kvartalet 2019, bidrag i procentenheter och volymförändring i procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal

Myndighet	Volymutveckling	Bidrag	Genomsnittlig Volymutveckling
Staten	0,1	0,0	0,4
Landsting	0,0	0,0	0,3
Primärkommuner	0,3	0,1	0,4
Totalt offentliga myndigheter	0,2	0,2	0,4

* Avser åren 2009-2019

De statliga konsumtionsutgifterna ökade

I säsongsrensade värden ökade konsumtionsutgifterna inom staten med 0,1 procent. Produktionen ökade med 0,3 procent jämfört med föregående kvartal. Förbrukningsutgifterna ökade och arbetskostnaderna minskade jämfört med föregående kvartal. Minskade utgifter för sociala naturaförmåner höll tillbaka utvecklingen av statens konsumtion. Sociala naturaförmåner minskade med 0,6 procent. Arbetade timmar minskade med 0,8 procent medan antalet sysselsatta ökade med 0,3 procent inom statliga myndigheter.

Konsumtion inom kommunerna ökade

Kommunerna står för ungefär hälften av de totala offentliga konsumtionsutgifterna, där utbildning och socialt skydd är de stora utgiftsposterna. Konsumtionen inom kommunerna ökade tredje kvartalet med 0,3 procent jämfört med föregående kvartal. Ökningen är lägre än genomsnittet på 0,4 procent de senaste tio åren. Det var främst ökad förbrukning och ökade sociala naturaförmåner som bidrog till uppgången. Arbetade timmar minskade med 0,6 procent medan antalet sysselsatta minskade med 0,1 procent.

Oförändrad konsumtion inom landstingen

Konsumtionen inom landstingen var oförändrad vilket understiger genomsnittet de senaste tio åren på 0,3 procent. Även produktionen var oförändrad. Sociala naturaförmåner, där inköp av vårdtjänster från privata vårdgivare och läkemedelsförmånen ingår, minskade med 0,1 procent. Arbetade timmar minskade med 0,3 procent jämfört med föregående kvartal medan antalet sysselsatta ökade med 0,5 procent.

Investeringar

Investeringarna vände uppåt

De fasta bruttoinvesteringarna ökade tredje kvartalet efter att ha sjunkit första och andra kvartalet. Mest bidrog maskininvesteringarna till uppgången.

De fasta bruttoinvesteringarna ökade med 0,5 procent tredje kvartalet, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Det är ett uppsving jämfört med de två senaste kvartalen då investeringarna minskade. Utfallet är i linje med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren på 0,6 procent.

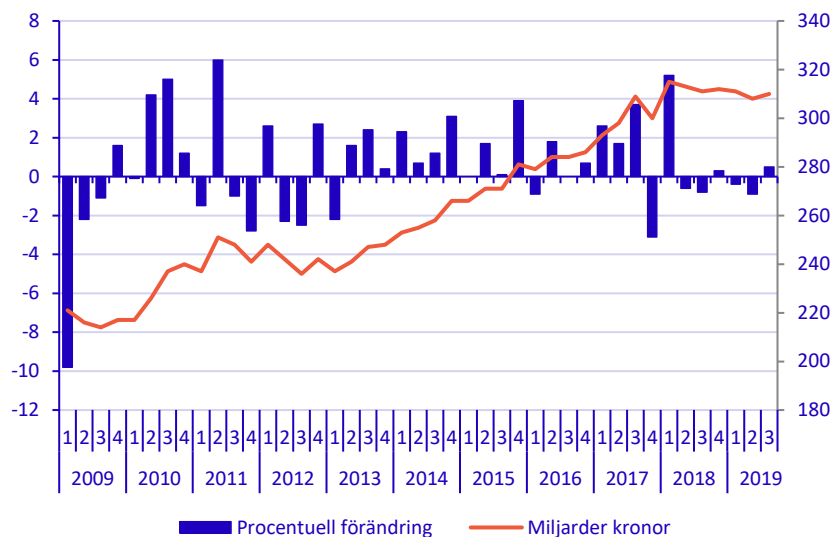
Som tidigare under 2019 har Investeringsenkäten inte använts som källa för beräkning av maskiner och inventarier samt byggnader och anläggningar i näringslivet. Den ändrade designen på Investeringsenkäten har medfört att det saknas jämförbara data för 2018. Dessa investeringstyper skattas istället med andra källor.

Bygg- och anläggningsinvesteringar inklusive bostäder ökade med 0,2 procent. Bostadsinvesteringarna, som sjunkit fem kvartal i rad, ökade med 1,0 procent medan övriga byggnader och anläggningar minskade.

Maskininvesteringar inklusive vapensystem steg med 2,5 procent och bidrog med 0,7 procentenheter till den totala investeringsuppgången. Detta överstiger de senaste tio årens genomsnittliga utveckling på 0,4 procent. Framförallt bidrog investeringar i transportmedel som ökade med 7,1 procent. Investeringar i immateriella tillgångar minskade med 1,0 procent.

Fasta bruttoinvesteringar

Volymförändring i procent jämfört med föregående kvartal respektive kvartalsvärden i miljarder kronor. Säsongrensat och mätt i fasta priser år 2018

Näringslivets investeringar ökade

Investeringarna i näringslivet ökade med 0,5 procent tredje kvartalet och bidrog med 0,4 procentenheter till den totala investeringsuppgången. Den genomsnittliga utvecklingen för näringslivet de senaste tio åren ligger på 0,6 procent.

På grund av avsaknaden av jämförbara siffror i Investeringsenkäten har utvecklingen i investeringar i maskiner och övriga byggnader och anläggningar skattats till samma nivå för samtliga branscher i näringslivet. Därför publiceras fasta bruttoinvesteringar endast för varuproducenter och tjänsteproducenter som helhet.

Varubranschernas investeringar ökade med 0,1 procent medan tjänstebanschernas investeringar steg med 0,7 procent.

Fasta bruttoinvesteringar fördelade på sektor och bransch

Volymutveckling i procent jämfört med föregående kvartal, bidrag till totala fasta bruttoinvesteringar i procentenheter samt genomsnittlig utveckling de senaste tio åren. Säsongrensat och mätt i fasta priser

	10- årsnitt	2018 Kv3	2018 Kv4	2019 Kv1	2019 Kv2	2019 Kv3	Bidrag
Varubranscher	0,0	1,0	-0,4	-0,8	-0,9	0,1	0,0
därav: tillv. industrin	0,2	3,6	-2,5	-	-	-	-
Tjänstebanscher	0,9	-2,5	0,6	-0,3	-0,4	0,7	0,4
därav: fastighetsförvaltning	0,8	-3,3	-1,5	-	-	-	-
Näringslivet	0,6	-1,5	0,3	-0,5	-0,5	0,5	0,4
Offentliga myndigheter	0,8	2,1	0,6	0,1	-2,5	0,6	0,1
Totalt	0,6	-0,8	0,3	-0,4	-0,9	0,5	0,5

Primärkommunernas investeringar ökade

De offentliga myndigheternas fasta bruttoinvesteringar steg med 0,6 procent tredje kvartalet vilket är något lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren på 0,8 procent. Uppgången förklaras till stor del av primärkommunerna vars investeringar ökade med 2,9 procent. Statliga myndigheters investeringar ökade med 0,2 procent medan landstingen minskade sina investeringar med 2,6 procent.

Lagerinvesteringar

Lager höll tillbaka BNP-tillväxten

Lagerinvesteringarna minskade tredje kvartalet. Lageromslaget² i årstakt var -2 miljarder kronor i fasta priser vilket påverkade BNP-utvecklingen negativt. I säsongsrensade värden sänkte lagerinvesteringarna BNP-utvecklingen med 0,4 procentenheter.

Lagerinvesteringarnas BNP-påverkan beräknas som lagerförändringen under kvartalet minus lagerförändringen under motsvarande kvartal föregående år, s k lageromslag, i procent av BNP. I säsongsrensade värden beräknas lagerinvesteringarnas BNP-påverkan som förändringen under kvartalet minus förändringen föregående kvartal i procent av BNP föregående kvartal. Lagerinvesteringarna säsongrensas endast på aggregerad nivå. Avsnittet nedan beskriver därför genomgående jämförelser mot motsvarande kvartal föregående år.

Totalt ökade företag och myndigheter sina lager med 1,8 mdkr i fasta priser, jämfört med 3,5 mdkr tredje kvartalet 2018. Industrin minskade sina lager i större utsträckning än motsvarande kvartal förra året.

Varuhandelns lager ökade tredje kvartalet i likhet med de senaste åren men ökningen var större än tredje kvartalet 2018.

Tillverkningsindustrin minskade sina lager med 6 mdkr i fasta priser. Denna lagertömning var främst koncentrerad till produkter i arbete och färdigvaror som minskade med 7,9 mdkr i fasta priser, medan lager av insatsvaror ökade med 1,9 mdkr.

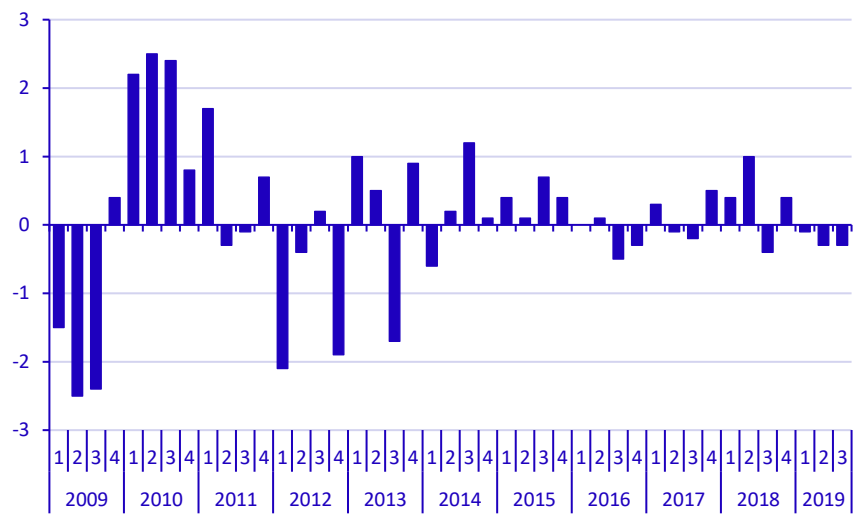
Varuhandeln ökade sina lager med 3,8 mdkr i fasta priser, jämfört med en lagerökning på 2,9 mdkr motsvarande kvartal föregående år. Detta innebär att lageromslaget för varuhandeln blev positivt. Den komponent som påverkade mest var motorhandeln där lagerökningen var 0,4 mdkr, jämfört med en lagerminskning på 2 mdkr motsvarande kvartal föregående år.

Partihandeln ökade sina lager med 4,5 mdkr vilket är en mindre ökning än tredje kvartalet 2018 då lagret ökade med 5,2 mdkr. Lageromslaget blev därmed negativt. Detaljhandeln minskade sina lager med 0,7 mdkr mdkr.

---

² Lageromslag kan anta ett positivt eller negativt värde och visar lagerförändringen jämfört med lagerförändringen motsvarande kvartal föregående år.

Lagerbidrag till BNP-tillväxten mätt i årstakt, faktiska värden, procentenheter

Utrikeshandel

Bred uppgång för tjänsteexporten

Exporttillväxten tog fart tredje kvartalet efter en något svagare utveckling första och andra kvartalet. Samtidigt ökade importen, men inte lika mycket som exporten.

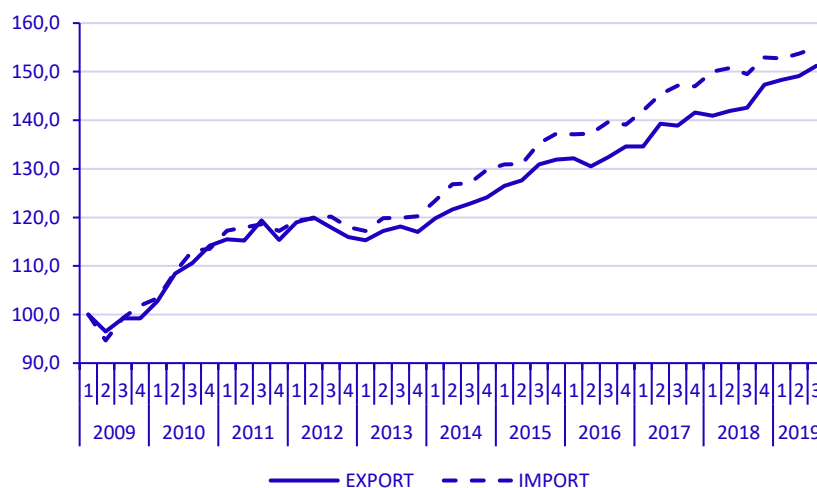
Exporten steg med 1,4 procent tredje kvartalet, säsongrensad och jämfört med andra kvartalet. Det kan jämföras med genomsnittet för de senaste tio åren på 0,8 procent. Tjänsteexporten steg med 4,3 procent och bidrog med 1,3 procentenheter till exportutvecklingen. Varuexporten mattades av något och ökade med mer blygsamma 0,2 procent. Exporten bidrog med 0,7 procentenheter till den säsongrensade BNP-utvecklingen.

Importen ökade med 0,8 procent, vilket sammanfaller med den genomsnittliga ökningen de senaste tio åren. Importen av varor steg med 0,8 procent medan importen av tjänster ökade med 0,9 procent. Importen drog ned BNP-utvecklingen med 0,4 procentenheter.

Sammantaget bidrog exportnettot med 0,3 procentenheter till BNP-utvecklingen.

Utrikeshandel

Säsongrensad volymindex 2009=100

Tjänsteexporten stärkte exporten

Den totala exporten ökade med 1,4 procent tredje kvartalet 2019. De senaste sex kvartalen har exportutvecklingen varit positiv. Den starkaste utvecklingen var fjärde kvartalet 2018, då tjänsteexporten höjdes av poster av engångskaraktär inom forskning och utveckling (FoU).

Varuexporten ökade med 0,2 procent tredje kvartalet. Den svaga utvecklingen berodde främst på exporten av insatsvaror och investeringsvaror som båda minskade med 1,5 procent. Icke-varaktiga konsumtionsvaror steg med 3,2 procent och motverkade nedgången.

Tjänsteexporten steg med 4,3 procent där framförallt export av FoU, som ökade med 24 procent, bidrog till uppgången. Uthyrning och leasing samt utländsk konsumtion i Sverige ökade också starkt.

Importen av investeringsvaror vände uppåt

Importen ökade med 0,8 procent tredje kvartalet vilket är en något högre ökningstakt än kvartalet innan.

Varuimporten ökade med 0,8 procent. Det som bidrog mest till ökningen var importen av investeringsvaror som steg med 1,9 procent efter två svagare kvartal. Därutöver ökade import av icke-varaktiga konsumtionsvaror som steg med 1,9 procent. Importen av insatsvaror minskade med 0,8 procent. Även importen av energi minskade.

Tjänsteimporten ökade med 0,9 procent. Uppgången förklaras främst av svensk konsumtion utomlands och datatjänster som ökade med 5,3 procent respektive 3,1 procent.

Export och import av varor och tjänster

Volymutveckling i procent jämfört med föregående kvartal, bidrag till totala exporten/importen i procentenheter samt genomsnittlig utveckling de senaste tio åren. Säsongsrensats och mätt i fasta priser

	10- årssnitt	2018 Kv3	2018 Kv4	2019 Kv1	2019 Kv2	2019 Kv3	Bidrag
Export	0,8	0,5	3,3	0,7	0,5	1,4	1,4
Export varor	0,7	0,0	3,1	-0,5	0,6	0,2	0,1
Export tjänster	1,1	1,5	3,9	3,4	0,5	4,3	1,3
Import	0,8	-0,9	2,3	-0,1	0,6	0,8	0,8
Import varor	0,9	-2,9	2,6	-0,9	-0,3	0,8	0,5
Import tjänster	0,9	3,8	1,6	1,5	2,6	0,9	0,3

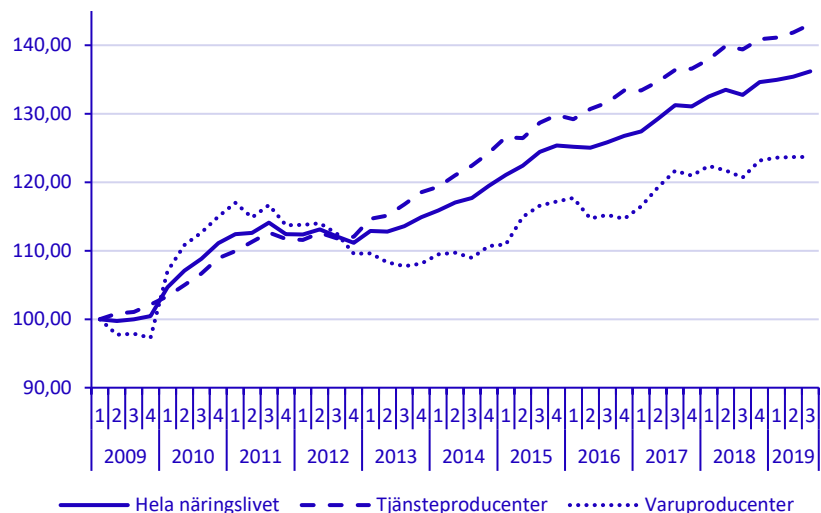
Näringslivets produktion

Starkare utveckling för näringslivets produktion

Produktionen i näringslivet fortsatte att öka tredje kvartalet. De tjänsteproducerande branscherna stod för nästan hela produktionsökningen medan varuproducenterna bidrog marginellt.

Produktionen inom näringslivet ökade med 0,6 procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Det är en något lägre ökning än de tio senaste årens genomsnittliga tillväxt men en högre ökning jämfört med de två senaste kvartalen. De tjänsteproducerande branscherna steg med 0,9 procent, vilket gav ett BNP-bidrag på 0,4 procentenheter. Produktionen bland de varuproducerande branscherna var näst intill oförändrad och bidrog marginellt positivt till BNP-utvecklingen.

Index för näringslivets förädlingsvärde i fasta priser, säsongrensade värden, första kvartalet 2009=100

Oförändrad varuproduktion

Produktionsvärdet för de varuproducerande branscherna var oförändrat tredje kvartalet. Jordbruksbranschen växte med 1,4 procent och bidrog svagt positivt till produktionsutvecklingen. Produktionen inom energibranschen och tillverkningsindustrin ökade med 0,4 respektive 0,1 procent men bidrog endast marginellt till produktionen. Utvinning av mineral minskade med 0,9 procent efter ett starkt andra kvartal. Svagt utvecklades även bygg- och anläggningsverksamhetens produktion som sjönk med 0,6 procent.

Tjänsteproduktionen ökade

Tredje kvartalet ökade produktionen inom tjänstebranscherna med 0,9 procent, vilket är något högre än det tioåriga genomsnittet. Parti- och detaljhandeln samt fastighetsverksamheten steg med 1,8 respektive 1,3 procent och lämnade det största bidraget till ökningen av tjänsteproduktionen. Informations- och kommunikationstjänster ökade med 1,1 procent och stod också för en stor del av produktionsökningen. Företagstjänsterna minskade med 0,2 procent vilket drog ned tjänsteproduktionen marginellt.

Volymutvecklingstal (procent) näringslivets produktion, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal samt genomsnitt de senaste tio åren

	2018 Kv3	2018 Kv4	2019 Kv1	2019 Kv2	2019 Kv3	10- årssnitt
Varuproducenter	-0,9	2,1	0,3	0,1	0,0	0,4
Jordbruk, skogsbruk och fiske	1,9	1,7	1,8	1,8	1,4	0,4
Utvinning av mineral	1,6	-1,1	-1,0	2,4	-0,9	0,2
Tillverkningsindustri	-0,3	1,7	-0,2	-0,1	0,1	0,4
El, gas, värme, vatten inkl reningsverk	-3,8	4,2	0,7	3,2	0,4	0,4
Byggindustri	-1,6	2,4	1,1	-1,5	-0,6	0,5
Tjänsteproducenter	-0,4	1,1	0,2	0,5	0,9	0,8
Parti- och detaljhandel	-2,3	1,5	0,0	1,3	1,8	1,1
Transport o kommunikation	-1,4	0,5	-0,3	0,0	0,6	0,2
Hotell och restaurang	-1,0	0,7	0,2	0,0	0,6	0,6
Informations- och kommunikationstjänster	1,6	2,3	-0,3	1,0	1,1	1,5
Banker och försäkringsbolag	0,1	-0,2	0,5	-0,2	0,5	0,9
Fastighetsverksamhet	-0,3	1,1	1,0	-0,2	1,3	0,4
Företagstjänster	0,9	0,6	-0,2	-0,2	-0,2	0,9
Utbildning och sjukvård	-1,1	0,9	0,0	2,2	0,2	0,8
Kultur och övrig service	-0,5	0,7	2,4	1,0	0,6	0,4
Totalt	-0,5	1,4	0,2	0,4	0,6	0,7

Arbetsmarknad och produktivitet

Oförändrad medelarbetstid

Antalet sysselsatta ökade i samma takt som antalet arbetade timmar tredje kvartalet. Medelarbetstiden per sysselsatt var därför oförändrad. Produktiviteten i näringslivet ökade marginellt eftersom produktionen steg något mer än arbetade timmar.

Måttlig ökning av antal sysselsatta

Antalet sysselsatta ökade med 0,2 procent tredje kvartalet, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal. Det är något lägre än den genomsnittliga ökningstakten de senaste tio åren på 0,3 procent.

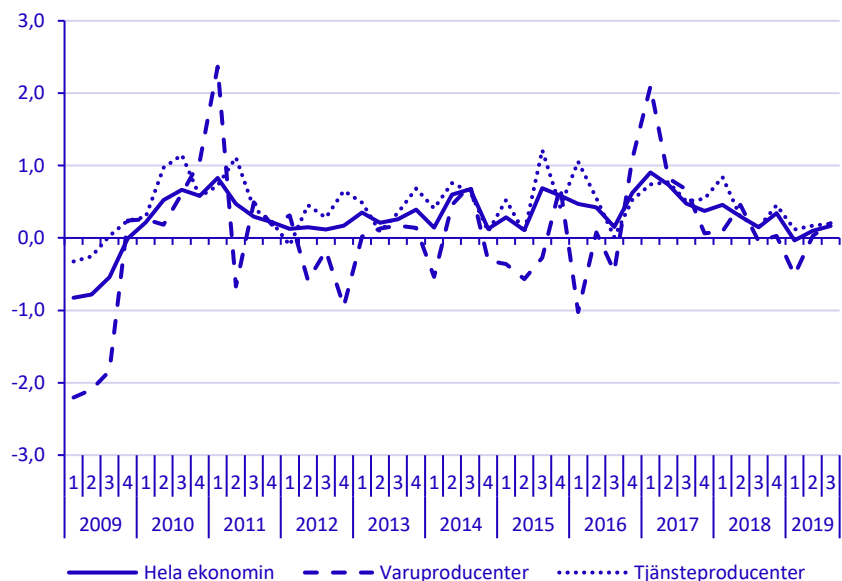
Antalet sysselsatta inom näringslivet ökade med 0,2 procent. I de varuproducerande branscherna ökade antalet sysselsatta med 0,2 procent. Sysselsättningen ökade för samtliga större aggregat inom de varuproducerande branscherna förutom branscherna för jordbruk, skogsbruk och fiske.

Även inom tjänstebanscher ökade antalet sysselsatta med 0,2 procent. De flesta branscher drog upp utvecklingen, såsom handelsbranscherna och informations- och kommunikationsbranscherna. Antalet sysselsatta inom de tjänsteproducerande branscherna har generellt sett ökat kontinuerligt de senaste tio åren med cirka 0,4 procent i genomsnitt. Det som drog ner utvecklingen tredje kvartalet var antalet sysselsatta inom personliga tjänster, som minskade med 2,0 procent.

Inom de offentliga myndigheterna ökade antalet sysselsatta med 0,1 procent. Ökningen var störst inom landstingen där antalet sysselsatta ökade med 0,5 procent.

Antalet sysselsatta

Procentuell förändring, säsongrensad

Arbetade timmar ökade tredje kvartalet

Antalet arbetade timmar i hela ekonomin steg med 0,2 procent tredje kvartalet i säsongrensade värden jämfört med kvartalet innan. Det är något lägre än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. I näringslivet steg antalet arbetade timmar med 0,5 procent.

Antalet arbetade timmar i de varuproducerande branscherna ökade tredje kvartalet. Det största bidraget till uppgången inom varuproduktionen kom från byggbranschen.

De tjänsteproducerande branschernas arbetade timmar ökade med 0,4 procent tredje kvartalet. Det var dock en blandad utveckling mellan delbranscherna. Precis som för antal sysselsatta så ökade antalet arbetade timmar i handelsbranschen. Det var dock en stark utveckling inom många andra branscher, bland annat informations- och kommunikationsbranschen samt bank- och försäkringsbranscherna.

Antalet arbetande timmar i de offentliga myndigheterna minskade med 0,6 procent. Nedgången var störst inom de statliga myndigheterna.

För hela ekonomin var medelarbetstiden oförändrad jämfört med andra kvartalet. Medelarbetstiden ökade med 0,4 procent inom näringslivet medan den minskade med 0,7 procent inom de offentliga myndigheterna.

Något högre arbetsproduktivitet i näringslivet

Arbetsproduktiviteten i näringslivet steg med 0,1 procent säsongrensat och jämfört med andra kvartalet. Antalet arbetade timmar ökade med 0,5 procent medan produktionen ökade med 0,6 procent.

I de varuproducerande branscherna minskade produktiviteten med 0,6 procent. Antalet arbetade timmar ökade med 0,7 procent medan produktionen var näst intill oförändrad.

De tjänsteproducerande branschernas produktivitet ökade med 0,5 procent då antalet arbetade timmar ökade med 0,4 procent och produktionen ökade med 0,9 procent.

Inkomster och sparande

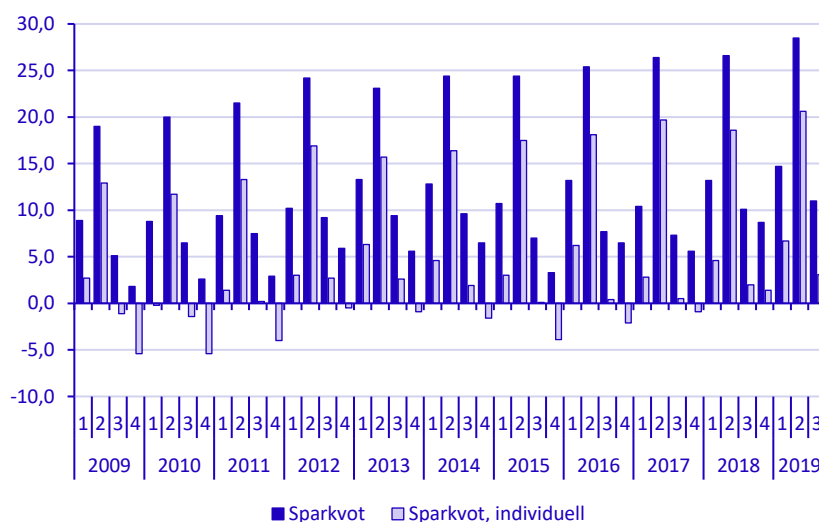
Hushållens sparkvot ökade

Hushållens³ sparkvot ökade svagt tredje kvartalet 2019 jämfört med motsvarande kvartal 2018. Hushållens reala disponibla inkomster ökade med 2,7 procent tredje kvartalet 2019.

Utvecklingen beskrivs i faktiska termer och i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år om inget annat anges.

Sparandet blev 68,3 mdkr tredje kvartalet vilket är en ökning med 8,5 mdkr jämfört med motsvarande kvartal 2018. Hushållens sparkvot ökade med 0,9 procentenheter och var 11,0 procent tredje kvartalet. Den individuella sparkvoten, sparandet exklusive tjänste- och premiepensioner, var 3,1 procent. Motsvarande kvartal för ett år sedan låg den individuella sparkvoten på 2,0 procent. Det finansiella sparandet, alltså sparandet inklusive kapitaltransfereringar och exklusive bruttoinvesteringar, var 46,2 mdkr, en ökning med 10,1 mdkr. Den finansiella sparkvoten ökade med 1,3 procentenheter och uppgick till 7,4 procent.

Hushållens sparkvot, procent av disponibel inkomst

³ Alla uppgifter avser hushållssektorn, d.v.s. egentliga hushåll inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) om inget annat anges.

Den individuella finansiella sparkvoten var dock negativ, -0,8 procent. Den har generellt sett varit negativ de senaste åren, med undantag för andra kvartalet, då disponibelinkomsterna var högre.

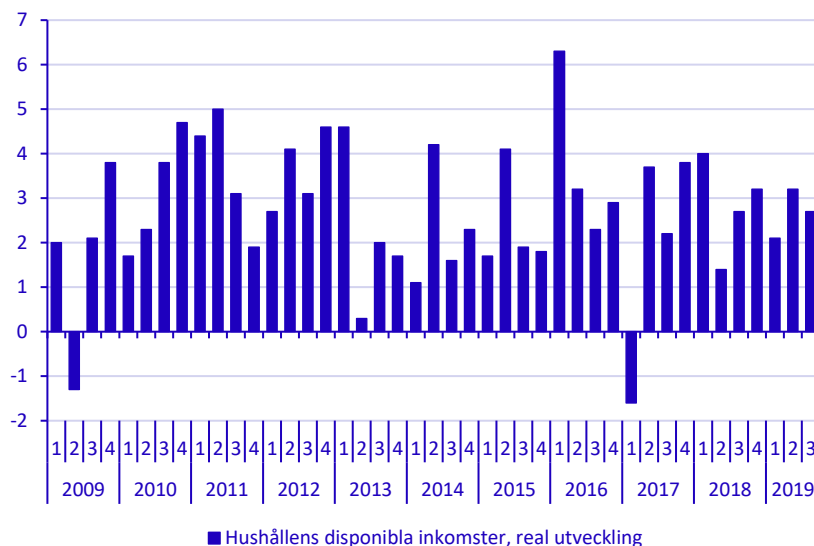
Hushållens disponibla inkomster uppgick till 570 mdkr tredje kvartalet vilket är en ökning med 4,4 procent nominellt och 2,7 procent realt jämfört med motsvarande kvartal 2018. Ökningen av real disponibel inkomst per capita under tredje kvartalet uppgick till 1,6 procent.

Kapitalinkomstnettot ökade med 1,0 mdkr till 31,3 mdkr tredje kvartalet jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Ränteutgifterna, före FISIM-justeringar, uppgick till 22,3 mdkr och ökade därmed med 8,3 procent tredje kvartalet jämfört med tredje kvartalet föregående år. Ränteintäkterna, före FISIM-justeringar, ökade också och uppgick till 1,5 mdkr. Sedan 2012 har ränteutgifterna som andel av disponibelinkomst långsamt minskat. Tredje kvartalet motsvarade ränteutgifterna 3,9 procent av disponibelinkomsten.

Löneinkomsterna ökade med 3,8 procent medan sociala förmåner, där bland annat pensionsutbetalningar ingår, ökade med 2,5 procent jämfört med motsvarande kvartal året innan. Sammansatt förvärvsinkomst, det vill säga inkomster för egenföretagare, ökade med 5,3 procent.

Hushållens disponibla inkomster, real procentuell utveckling jämfört med motsvarande kvartal föregående år

De totala transfereringsinkomsterna ökade med 2,5 procent och uppgick till 234 mdkr kronor tredje kvartalet. Utöver sociala förmåner ingår bland annat skadeförsäkringsersättningar och inkomstillägg för bostadsrätter i de totala transfereringsinkomsterna. Dessa andra

löpande transfereringsinkomster ökade med 2,8 procent och uppgick till 44 mdkr under tredje kvartalet.

Hushållens transfereringsutgifter steg med 1,9 procent till 342 mdkr. Av de totala transfereringsutgifterna utgjorde inkomstskatter och övriga löpande skatter 55 procent, eller 188 mdkr. Skatterna ökade med 0,9 procent. Hushållens utgifter avseende sociala avgifter var 120 mdkr under kvartalet vilket är en ökning med 4,2 procent.

Hushållens konsumtionsutgifter ökade med 3,2 procent i löpande priser, vilket tillsammans med inkomsternas ökning på 4,4 procent gav en något större sparkvot.

Hushållens skuldkvot ökade

Hushållens skuldkvot, mätt som låneskulder som andel av hushållens disponibla inkomster, minskade med 0,1 procentenheter under tredje kvartalet jämfört med tredje kvartalet 2018 och uppgick till 182,2 procent. Det senaste decenniet skedde den största uppgången i skuldkvoten mellan 2013 och 2017. Därefter har skuldkvoten varit relativt konstant.

Inkomster och utgifter för hushållen och dess icke-vinstdrivande organisationer, löpande priser, miljarder kronor

	2019 Kv3	Förändring mot 2018 Kv3
Egentliga löner	507	3,8%
Sociala avgifter, tillgång	101	3,6%
Driftsöverskott egna hem	12	0,3%
Sammansatt förvärsinkomst	27	5,3%
Kapitalinkomster	42	5,5%
Kapitalutgifter	11	12,6%
Primärinkomstsaldo	678	3,8%
Transfereringsinkomster	234	2,5%
Sociala förmåner, tillgång	190	2,5%
Andra löpande transfereringar, tillgång	44	2,8%
Transfereringsutgifter	342	1,9%
Inkomst- och övr. löpande skatter	188	0,9%
Sociala avgifter, användning	120	4,2%
Sociala förmåner, användning	4	10,5%
Andra löpande transfereringar, användning	29	-1,5%
Disponibel inkomst	570	4,4%

Offentliga finanser i balans

Det finansiella sparandet för offentlig förvaltning visade ett överskott på 0,4 miljarder kronor under tredje kvartalet 2019. Både inkomster och utgifter fortsatte att öka.

Staten stod för stora delar av överskottet medan sociala trygghetsfonder och kommuner redovisade underskott. Landsting/regioner visade ett litet överskott. Överskottet för offentlig förvaltning var lägre än tredje kvartalet föregående år då det uppgick till 6,6 mdkr.

På inkomstsidan fortsatte produkt- och produktionsskatter samt inkomstskatter att öka. Sammantaget var ökningen 6,9 mdkr. Vad gäller utgifterna var det konsumtionsutgifter som ökade mest, med 11,4 mdkr jämfört med tredje kvartalet förra året vilket var huvudförklaringen till det försämrade sparandet.

Jämfört med tredje kvartalet förra året skiljde det en del mellan delsektorerna. Statens sparande försämrades med 12,0 mdkr, sociala trygghetsfonder minskade med 0,1 mdkr medan både kommuner och landsting/regioner redovisade ett högre sparande, med 2,4 respektive 3,4 mdkr.

Finansiellt sparande inom offentlig förvaltning, miljarder kronor

	2018 Kv1	2018 Kv2	2018 Kv3	2018 Kv4	2018 Helår	2019 Kv1	2019 Kv2	2019 Kv3
Offentlig förvaltning	6,6	51,4	6,6	-27,3	37,3	-11,7	56,2	0,4
Statlig förvaltning	0,2	38,9	18,3	6,2	63,6	-8,5	40,4	6,3
Sociala trygghetsfonder	-0,8	9,9	-1,3	-1,1	6,7	-0,4	11	-1,2
Kommuner	7,7	2,6	-7,4	-24,2	-21,3	0,0	2,9	-5,0
Landsting	-0,6	-0,1	-3,0	-8,2	-11,9	-2,9	2,0	0,4

De statliga finanserna redovisade ett överskott på 6,3 mdkr tredje kvartalet, vilket kan jämföras med ett överskott på 18,3 mdkr tredje kvartalet föregående år. Produkt- och produktionsskatter ökade medan inkomstskatter minskade med 1,7 mdkr jämfört med tredje kvartalet föregående år. Löpande transfereringar inom offentlig sektor var den utgiftspost som ökade mest inom staten. Utöver det ökade även konsumtionsutgifterna samt investeringsutgifterna för staten. Däremot bromsades utgiftsökningen något till följd av minskade ränteutgifter och utbetalda subventioner.

Tredje kvartalet redovisades ett underskott på 1,2 mdkr för sociala trygghetsfonder, vilket var nästintill oförändrat jämfört med motsvarande kvartal förra året. Även detta kvartal var pensionsavgifterna för låga för att täcka upp för

pensionsutbetalningarna. Utbetalningarna var 7,8 mdkr högre än avgifterna under tredje kvartalet. Det är i linje med motsvarande kvartal föregående år då utbetalningarna var 7,8 miljarder större än avgifterna.

Kommunerna uppvisade ett underskott på 5,0 mdkr tredje kvartalet. Det kan jämföras med ett underskott på 7,4 mdkr motsvarande kvartal förra året, vilket innebär att sparandet ökade med 2,4 mdkr.

Konsumtionsutgifterna ökade med 5,7 mdkr och investeringsutgifterna ökade med 0,3 mdkr tredje kvartalet jämfört med samma kvartal föregående år. Inkomst- och förmögenhetsskatter samt löpande transfereringar inom offentlig sektor ökade med sammanlagt 7,9 mdkr, där löpande transfereringar stod för största ökningen på 6,6 mdkr.

Landstingen redovisade ett litet överskott på 0,4 mdkr, en förbättring med 3,4 mdkr jämfört med tredje kvartalet föregående år.

Konsumtionsutgifterna ökade med 3,5 mdkr medan inkomst- och förmögenhetsskatter samt löpande transfereringar inom offentlig sektor sammanlagt ökade med 7,4 mdkr, där löpande transfereringar stod för största ökningen på 6,1 mdkr.

Det finansiella sparandet för offentlig förvaltning reviderades upp med 0,8 mdkr för första kvartalet 2019 och 1,6 mdkr för andra kvartalet. De största revideringarna på inkomstsidan var skatter på produktion och import som reviderades upp med 1,2 mdkr första kvartalet och 1,6 mdkr andra kvartalet samt utdelning från bolag som reviderades ned med 0,7 mdkr andra kvartalet medan det första kvartalet var oförändrat.

Bruttoinvesteringar reviderades ned med 1,7 mdkr, vilket var den största revideringen på utgiftssidan andra kvartalet. Första kvartalet var bruttoinvesteringarna oförändrade. Konsumtionsutgifterna reviderades ned med 0,6 mdkr andra kvartalet, medan de var oförändrade första kvartalet. Efter revideringarna visade det finansiella sparandet ett underskott 11,7 mdkr första kvartalet samt ett överskott på 56,2 mdkr andra kvartalet.

Avstämning

Avstämningar av tredje kvartalet 2019

För att redovisa ett entydigt resultat för BNP görs en avstämning av beräkningarna från produktions- och användningssidan. Det innebär att den ena sidan justeras nedåt och den andra sidan uppåt. I samband med den allmänna översyn som gjorts av nationalräkenskaperna för åren 1993-2016 så har nya metoder för avstämning införts i både års- och kvartalsberäkningarna. De nya principerna är beskrivna på SCB:s webbplats. Innan avstämningen, och alltså innan den slutliga restposten (skillnaden mellan produktions- och användningssidan) är klar, så har beräkningsresultaten analyserats och eventuella bedömningskorrigeringar gjorts. Från och med beräkningsomgången i september görs också en modellbaserad justering av beräkningen från produktionssidan för att ta hänsyn till förändringar i inputkoefficienten; det vill säga förbrukningens andel av produktionen. Justeringen skattas med stöd av data avseende ingående och utgående moms samt import och export som baseras på momsregistret. Därefter stäms produktions- och användningssidan av med samma belopp, med 50 procent på produktionssidan och 50 procent på användningssidan.

Efter bedömningskorrigeringen på produktionssidan gjorts, visade beräkningarna av andra kvartalet i utgångsläget en skillnad på 1,0 procentenheter mellan användning och tillförsel i ekonomin. De senaste tio åren har skillnaden i genomsnitt varit cirka 1,0 procentenheter. Före avstämning visade det statistiska underlaget en BNP-tillväxt från användningssidan på 2,5 procent medan produktionssidan visade en BNP-tillväxt på 1,5 procent, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Detta ledde till en avstämd BNP på 2,0 procent. De tre sista kvartalen har användningssidan visat en starkare utveckling än produktionssidan vid första beräkningen av ett nytt kvartal. Detta följer på tio kvartal där produktionssidan i ursprungsläget var starkare än användningssidan.

I föregående års prisnivå var användningen 11,0 mdkr högre än produktionen. I löpande priser var diskrepansen 16,4 mdkr. Med den nya avstämningsprincipen på kvartal justerades användningssidan ned med 5,5 mdkr medan produktionssidan justerades upp med samma belopp. I löpande priser var det i utgångsläget en något större diskrepans mellan de två sidorna. En riktlinje vid avstämningen i löpande priser är att låta kvarvarande skillnader i restposten i löpande priser påverka de avstämningar som görs på produktionssidan och i synnerhet på industrins förädlingsvärden. Argumentet bygger på att det saknas information om insatsförbrukningens prisutveckling, och att detta leder till osäkerhet gällande prisutvecklingen av i synnerhet industrins förädlingsvärden. I praktiken innebär detta att avstämningarna beslutas i flera steg. Först bestäms korrigeringarnas

storlek och allokering i föregående års prisnivå och motsvarande korrigerings görs även i löpande priser. Återstående differens i löpande priser fördelas sedan ut på näringslivets förädlingsvärden. Sammanlagt justerades användningssidan ned med 5,5 mdkr i löpande priser och produktionssidan justerades upp med 10,9 mdkr.

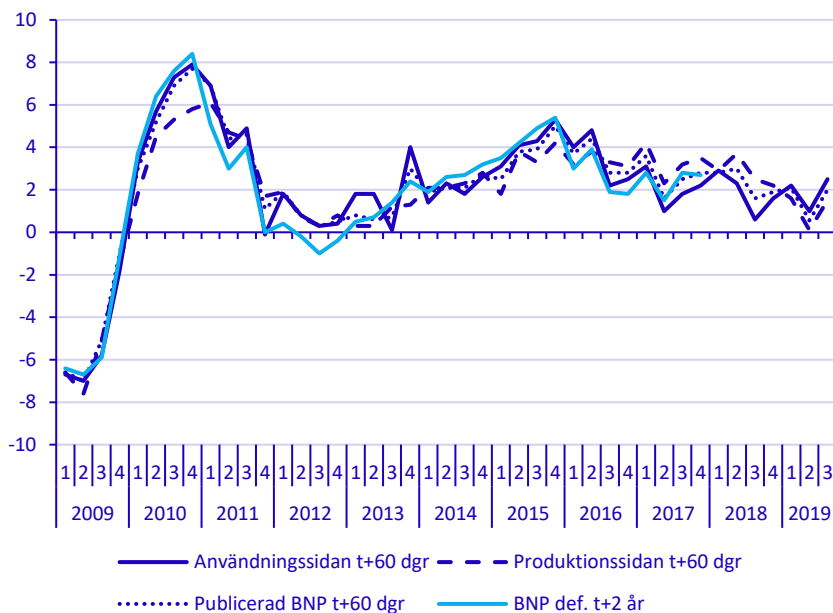
Vilka delar som har justerats samt storleken på korrigeringsarna framgår av tabellen nedan. Där syns även utvecklingstalen för försörjningsbalansens och produktionens olika delkomponenter, samt volymförändringen mellan den första sammanställningen i nationalräkenskapernas databas och det nu publicerade resultatet. Den första versionen innehåller beräkningar baserade på det primära underlaget med justeringar för definitionsskillnader mellan nationalräkenskaperna och primärmaterialet. I detta läge har eventuella kompletteringar eller korrigerings av primärkällorna förts in, inklusive justeringen av produktionssidan. Den differens som kvarstår och som redovisas i tabellen är de avstämningsskorrigerings som har gjorts för att få beräkningarna från produktions- respektive användningssidan att visa samma BNP.

Avstämning tredje kvartalet 2019, faktisk volymutveckling samt i fasta (FP) och löpande priser (LP)

	Första	Publicerad	Förändring procentenhet	Korr mdkr FP	Korr mdkr LP
Hushållenskonsumtionsutgifter	1,7	1,6	-0,1	-0,5	-0,5
Offentliga konsumtionsutgifter	0,7	0,7	0,0	-	-
Fasta bruttoinvesteringar	0,4	0,0	-0,4	-1,0	-1,0
Lager (effekt på BNP-förändring)	-0,2	-0,3	-0,1	-1,0	-1,0
Export varor	4,2	4,0	-0,2	-0,6	-0,6
Export tjänster	13,6	13,2	-0,4	-0,7	-0,7
Import varor	2,7	3,0	0,3	1,0	1,0
Import tjänster	6,6	6,9	0,3	0,6	0,6
BNP från användningssidan	2,5	2,0	-0,5	-5,5	-5,5
Förädlingsvärde gruv- och tillv.industri	1,3	2,0	0,7	1,1	2,1
Förädlingsvärde övrig varuproduktion	2,8	3,6	0,8	0,8	1,5
Förädlingsvärde tjänsteproduktion	2,2	2,9	0,7	3,6	7,2
Förädlingsvärde off.myndigheter	0,1	0,1	0,0	-	-
Produktskatter och produktsubventioner	0,1	0,1	0	-	-
BNP från produktionssidan	1,5	2,0	0,5	5,5	10,9

Grafen nedan visar utvecklingen före avstämningarna för BNP från produktionssidan respektive BNP från användningssidan. Utvecklingstalen som visas är de som resulterat från första beräkningen av respektive kvartal. I grafen visas också den avstämda BNP-utvecklingen från första publicering av respektive kvartal samt de definitiva beräkningarna som publiceras efter cirka två år. Från grafen kan till exempel utläsas att för 2017, det senaste året för vilket

definitiva årsberäkningarna publicerats, har samtliga kvartal justerats marginellt

Extremvärden i säsongrensningen

En säsongrensad series utseende över tiden påverkas mycket av eventuella förekomster av extremvärden (så kallade outliers). Nedan redovisas de serier som uppvisade något extremvärde under perioden 2013:1-2019:3 i den senaste säsongrensningen gjord av nationalräkenskaperna. En förekomst av ett extremvärde påverkar kraftigt det säsongrensade värdet för det kvartal där extremvärdet uppkommit, men även angränsande kvartal påverkas.

Period	Extremvärde för.		Pristyp
Kvartal 4 2014	Fasta bruttoinvesteringar	B05-C33 gruvor, mineral utvinning och tillverkningsindustri	Referensår
	Fasta bruttoinvesteringar	C10-C33 tillverkningsindustrin	Referensår
	Fasta bruttoinvesteringar	1.4 Immateriella tillgångar	Referensår och löp.
	Fasta bruttoinvesteringar	A01-F43 varuproducenter	Referensår
Kvartal 1 2015	Hushållens konsumtion	06 Hälsa- och sjukvård	Löpande
Kvartal 4 2015	Fasta bruttoinvesteringar	B05-C33 gruvor, mineral utvinning och tillverkningsindustri	Referensår
	Fasta bruttoinvesteringar	C10-C33 tillverkningsindustrin	Referensår
	Fasta bruttoinvesteringar	A01-F43 varuproducenter	Referensår
	Fasta bruttoinvesteringar	1.4 Immateriella tillgångar	Ref. och löpande
	Arbetade timmar	J58-J63 informations och kommunikationsverksamhet	-
Kvartal 1 2016	Antal sysselsatta	O84_Q88 Offentlig förvaltning och vård	-
	Förädlingsvärde	J58-J63 informations och kommunikationsverksamhet	Referensår
	Hushållskonsumtion	08 Post och telekommunikation	Löpande
	Hushållskonsumtion	10 Utbildning	Referensår
	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations och kommunikationsverksamhet	Referensår
Kvartal 2 2016	Hushållens konsumtion	Hushållens konsumtion i utlandet	Löpande
	Hushållens konsumtion	888 Varaktiga varor	Löpande
	Hushållens konsumtion	88 Varaktiga varor	Löpande
Kvartal 1 2017	HIO konsumtion	HIO konsumtion	Löpande
	Hushållskonsumtion	08 Post och telekommunikation	Referensår
Kvartal 3 2017	Fasta bruttoinvesteringar	J58-J63 informations och kommunikationsverksamhet	Referensår
Kvartal 4 2017	Hushållskonsumtion	121 Varaktiga varor	Referensår
Kvartal 1 2018	Antal sysselsatta	O84_Q88 Offentlig förvaltning och vård	-
	Förädlingsvärde	A01-03 Jord-, skogsbruk och fiske	Referensår
Kvartal 2 2018	Fasta bruttoinvesteringar	Transport	Löpande
	Hushållens konsumtion	07 Transporter	Referensår
	Hushållens konsumtion	08 Post och telekommunikation	Löpande
Kvartal 4 2018	HIO konsumtion	HIO konsumtion	Referensår och löp.

För mer information om extremvärden i säsongrensningen se BNP-kvartal 2009:1, sid 26, http://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Publiceringskalender/Visa-detaljerad-information/?publobjid=9171

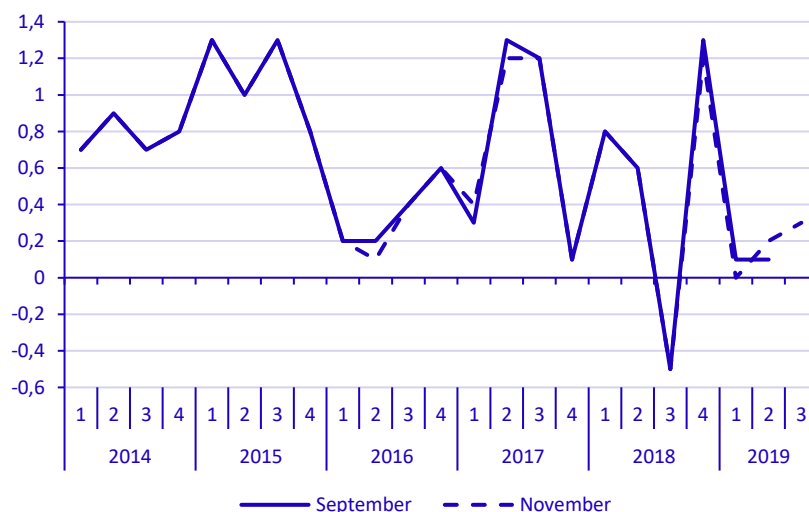
Revideringar

Revidering av kvartalen 2018 och 2019

I diagrammet nedan redovisas volymutvecklingen för säsongrensad BNP enligt denna publicering och publiceringen i september, för första kvartalet 2014 till tredje kvartalet 2019. Av diagrammet framgår att den säsongrensade utvecklingen är nedreviderad med 0,1 procentenheter första kvartalet 2019 och uppreviderad andra kvartalet med 0,1 procentenheter. Det har skett revideringar av den säsongrensade serien även för tidigare kvartal. Varje publicering av ett nytt kvartal kan föranleda ändringar i säsongrensade serier men vid denna publicering har dessutom de underliggande faktiska talen för kvartalen 2018 och 2019 reviderats. Därutöver har en förbättring i summakonsistensjusteringen introducerats vid detta beräkningstillfälle. Ändringen innebär att säsongrensade värden mätta i referensårspriser numera är konsistenta för hela tidsserien från 1993 och framåt. I likhet med tidigare är de dock summerbara enbart för referensåret och året som följer referensåret.

Åren och kvartalen 1980-1992 har i samband med denna publicering anpassats till de nivåer som sattes i den allmänna översynen som publicerades för senare år i september 2019, vilket innebär att även de säsongrensade serierna för dessa kvartal reviderats.

Redovisad säsongrensad BNP-utveckling vid publicering i september 2019 respektive november 2019

Revidering av 2018

För helåret har den faktiska BNP-utvecklingen reviderats ned med 0,1 procentenheter, från 2,3 till 2,2 procent. Det första och fjärde kvartalet

har reviderats ned, det andra kvartalet har reviderats upp och det tredje är oförändrat jämfört med föregående publicering.

Enligt normal revideringspolicy har ett förbättrat underlag för beräkningarna av offentlig verksamhet tagits in i beräkningarna till detta publiceringstillfälle. Det avser i första hand underlagen för de så kallade volymindikatorerna för beräkning av individuella offentliga tjänster. Därutöver har ett fel i underlaget som används till beräkningen av maskin- och bygginvesteringar rättats upp, vilket fått till följd att de fasta bruttoinvesteringarna har reviderats ned för samtliga kvartal 2018.

Hushållens konsumtionsutgifter har höjts med 0,1 procentenheter år 2018 jämfört med publiceringen i september. Revideringen beror till viss del på att hushållens utgifter för hälso- och sjukvård ändrats till följd av att patientavgifterna har uppdaterats. Den större delen beror dock på att kvartalen 2018 har stämts av på nytt och att avstämningsbehovet var något större än vid föregående beräkning.

De offentliga konsumtionsutgifterna är, trots ovannämnda uppdateringar av källorna, oreviderade för helåret 2018 jämfört med publiceringen i september. Årets två första kvartal har reviderats upp medan det tredje och fjärde har sänkts.

De fasta bruttoinvesteringarna har år 2018 reviderats ned med sammanlagt 4 miljarder i fasta priser. Huvuddelen förklaras av det nämnda felet avseende maskin- och bygginvesteringar, men även uppdaterade offentliga investeringar, särskilt inom primärkommunerna, bidrar till sänkningen.

Lagerinvesteringarnas bidrag till BNP-utvecklingen har reviderats ned med 0,1 procentenheter för helåret 2018, detta till följd av att kvartalen har stämts av på nytt.

Exporten av varor och tjänster är oreviderad för helåret även om det ökade avstämningsbehovet inneburit att mindre revideringar skett på enskilda kvartal. Importen av varor och tjänster är nedreviderade med en dryg miljard i fasta priser, återigen till följd av att nya avstämnings har gjorts.

Produktionen i näringslivet har reviderats ned med 0,2 procentenheter för 2018, återigen som en följd av att kvartalen har stämts av på nytt. Produktionen i de offentliga myndigheterna är oförändrad för helåret men reviderad för enskilda kvartal.

I tabellen nedan redovisas hur respektive komponent av försörjningsbalansen reviderats 2018.

Revidering av kvartalen 2018, skillnad i volymutveckling faktiska tal (nuvarande publicering - föregående)

	Hushållens konsumtion*	Offentlig konsumtion	Fasta bruttoinvesteringar	Lager**	Export	Import	BNP
Kv 1	0	0,2	-0,4	-0,2	0	0	-0,2
Kv 2	0	0,3	-0,2	0	0,1	0	0,1
Kv 3	0,1	-0,2	-0,3	0,1	0,1	0	0
Kv 4	0,1	-0,3	-0,4	-0,3	0,1	-0,3	-0,2
Helår	0,1	0	-0,4	-0,1	0,1	0	-0,1

*inkl HIO

**revidering av lagerinvesteringarnas bidrag till BNP-utvecklingen

Revidering av kvartalen 2019

I de fall det finns uppdaterade underlag för årets två första kvartal så tas de, i enlighet med revideringspolicyn, in vid beräkning av tredje kvartalet. Det medför att de allra flesta områden har reviderats i någon mån i samband med denna publicering.

Revidering av första kvartalet

Den faktiska BNP-utvecklingen har reviderats ned med 0,3 procentenheter första kvartalet 2019 från 1,7 procent till 1,4 procent. Nedrevideringen förklaras till stor del av att de fasta bruttoinvesteringarna har reviderats ned som en följd av att uppdaterade underlag funnits tillgängliga. Även utrikeshandeln och offentliga konsumtionsutgifter har sänkts jämfört med tidigare publicering medan hushållens konsumtion, lagerinvesteringar och produktskatter har höjts något på grund av uppdaterad primärstatistik. Produktionen inom näringslivet är nedreviderad med 0,4 procentenheter delvis till följd av att det underlag som används för att bedöma inputkoefficientutvecklingen i näringslivet har uppdaterats. Produktionen inom offentliga myndigheter är oförändrad jämfört med publiceringen i september.

Revidering av andra kvartalet

Den faktiska BNP-utvecklingen har reviderats ned med 0,1 procentenheter andra kvartalet 2019, från 0,6 till 0,5 procent. Återigen beror nedrevideringen till stor del på att de fasta bruttoinvesteringarna sänkts. Utrikeshandeln med tjänster, och i synnerhet importen av tjänster, har höjts mycket jämfört med tidigare publicering, i huvudsak till följd av reviderade källor. Offentliga konsumtionsutgifter har reviderats ned med 0,3 procentenheter. Lagerinvesteringarnas bidrag till BNP har reviderats upp med 0,1 procentenheter främst på grund av revideringar avseende lager av växande skog. Hushållens konsumtionsutgifter har höjts med 0,1 procentenheter. Ett uppdaterat underlag för produktskatterna ledde till att dessa reviderades upp med 0,9 procentenheter.

Produktionen i näringslivet har reviderats ned med 0,2 procentenheter, och i likhet med första kvartalet beror detta både på reviderade källor

men även på att det underlag som används för att bedöma inputkoefficientutvecklingen i näringslivet har uppdaterats. Produktionen inom offentliga myndigheter har reviderats ned med 0,3 procentenheter jämfört med publiceringen i september.

I tabellen nedan redovisas bidragen till BNP-utvecklingen vid de olika publiceringstillfällena.

BNP-bidrag kvartal 1-2 2019 vid olika publiceringstidpunkter, faktiska tal

	Publiceringstillfälle	Hushållens konsumtion*	Offentlig konsumtion	Fasta brutto-investeringar	Lager**	Exportnetto	BNP
Kv1	maj-19	0	0,3	-0,1	0,1	1,7	2,1
Kv 1	jul-19	0	0,3	-0,1	0,1	1,7	2,1
Kv 1	sep-19	-0,1	0,4	-0,2	-0,2	1,7	1,7
Kv 1	nov-19	0	0,4	-0,3	-0,1	1,6	1,4
Kv 2	jul-19	0,1	-0,2	-0,4	-0,6	1,9	0,9
Kv 2	sep-19	0,2	-0,1	-0,5	-0,4	1,4	0,6
Kv 2	nov-19	0,3	-0,2	-0,6	-0,3	1,4	0,5

*inkl HIO

** Lagerinvesteringarnas bidrag till BNP-utvecklingen

Revidering till följd av AKU-revideringar

Den 14:e november publicerade SCB reviderade AKU uppgifter för perioden juli 2018 till september 2019. Dessa har tagits in i nationalräkenskaperna till detta tillfälle och inneburit revideringar av det tredje och fjärde kvartalet 2018 samt av det första och andra kvartalet 2019. Det är i huvudsak antalet arbetade timmar och sysselsatta som har reviderats. Även den offentliga produktionen och de offentliga konsumtionsutgifterna har påverkats, men effekten på BNP är marginell.

Antalet arbetade timmar har reviderats ned för samtliga kvartal och revideringen har varit störst för näringslivet. Även antalet sysselsatta i näringslivet har reviderats ned men i mindre utsträckning vilket innebär att medelarbetstiden i näringslivet har sänkts för alla fyra kvartal och att arbetsproduktiviteten har höjts. Antalet sysselsatta i offentliga myndigheter påverkas inte av revideringen och medelarbetstiden har således reviderats ned i samma utsträckning som antalet timmar, med en höjd arbetsproduktivitet som följd. Sett till hela ekonomin, så var revideringen av antalet arbetade timmar störst för det andra kvartalet 2019 medan antalet sysselsatta reviderades ned mest det fjärde kvartalet 2018 och det första kvartalet 2019.

Beräkningen av offentliga konsumtionsutgifter och produktion utgår delvis från antalet arbetade timmar och har därför skattats om till följd av AKU:s revidering. Revideringarna som beskrivits i ovanstående stycken innefattar både sådana som beror på t ex uppdaterade källor och sådana som beror på revideringar i AKU. De revideringar som

beskrivs i följande stycken är de som beror specifikt på att AKU-statistiken har ändrats.

Effekten av att AKU reviderats blev för konsumtionsutgifterna att dessa var oförändrade för det tredje kvartalet 2018 men nedreviderade för de övriga tre kvartalen. Merparten av den totala revideringen av konsumtionsutgifterna fjärde kvartalet 2018 och andra kvartalet 2019 förklaras av revideringarna i AKU.

Produktionen inom offentliga myndigheter har reviderats ned för samtliga berörda kvartal. Revideringen av AKU förklarar merparten av de totala revideringarna av produktionen. Den sammantagna effekten på BNP är däremot blygsam; för kvartalen 2018 samt för första kvartalet 2019 påverkades inte BNP alls och för andra kvartalet 2019 innebar AKU-revideringen att BNP-utvecklingen sänktes med 0,1 procentenheter. I tabellen nedan syns storleken på revideringarna för respektive område och kvartal.

Revidering jämfört med föregående publicering till följd av reviderad AKU, volymutveckling faktiska tal

	2018 Kv 3	2018 Kv 4	2019 Kv 1	2019 Kv 2
Antalet arbetade timmar				
Näringslivet	-1,4	-1,6	-1,4	-2,1
Offentliga myndigheter	-0,2	-0,8	-0,6	-1,6
Hela ekonomin	-1,1	-1,4	-1,1	-2,0
Antalet sysselsatta				
Näringslivet	-0,6	-1,1	-1,0	-0,4
Offentliga myndigheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Hela ekonomin	-0,4	-0,7	-0,7	-0,3
Medelarbetstid				
Näringslivet	-0,8	-0,5	-0,4	-1,7
Offentliga myndigheter	-0,2	-0,8	-0,6	-1,6
Hela ekonomin	-0,7	-0,6	-0,4	-1,7
Arbetsproduktivitet				
Näringslivet	1,4	1,6	1,4	2,2
Offentliga myndigheter	0,1	0,6	0,4	1,1
Hela ekonomin	1,0	1,3	1,1	1,9
BNP				
Offentliga konsumtionsutgifter	0,0	-0,2	-0,1	-0,3
Offentlig produktion	-0,1	-0,2	-0,1	-0,4
BNP	0,0	0,0	0,0	-0,1

Revideringar sektorräkenskaperna

Sektorräkenskaperna har reviderats avseende första och andra kvartalet 2019. Den offentliga förvaltningens finansiella sparande för helåret 2018 reviderades ned med 2,0 miljarder kronor till följd av att förbättrat underlag för beräkningarna av offentlig verksamhet har tagits in.

Underlaget för utlandssektorn har reviderats från 2015 då reviderade underlag för kapitalavkastning till och från utlandet har tagits in. Därutöver har ett nytt statistikunderlag för hushållens räntor tagits in för 2018 och kvartalen 2019.

Tidsserie BNP-revideringar

I tabellen nedan redovisas BNP-utvecklingen vid respektive beräkningstillfälle för de olika kvartalen.

Publicerad faktisk volymutveckling för BNP vid olika beräkningstillfällen, första kvartalet 2016 till tredje kvartalet 2019

År	Beräknings- tidpunkt	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
2016	2016 maj	3,7			
	2016 jul	3,7	4,1		
	2016 sept	3,7	4,4		
	2016 nov	3,7	4,6	2,8	
	2017 feb	3,5	4,5	2,4	2,8
	2017 maj	3,4	4,2	2,6	2,5
	2017 juli	3,4	4,2	2,6	2,5
	2017 sep	3,5	4,6	2,7	2,4
	2017 nov	3,5	4,6	2,6	2,3
	2018 feb	3,5	4,6	2,6	2,3
	2018 maj	3,4	4,4	2,7	2,4
	2018 juli	3,4	4,5	2,7	2,3
	2018 sep	3,0	3,9	1,9	1,8
	2018 nov	3,0	3,9	1,9	1,8
	2019 feb	3,0	3,9	1,9	1,8
	2019 maj	3,0	3,9	1,9	1,8
	2017	2017 maj	3,6		
2017 jul		3,6	2,6		
2017 sep		3,6	1,6		
2017 nov		3,3	1,2	2,5	
2018 feb		3,2	1,1	2,5	2,8
2018 maj		3,3	1,2	2,2	2,5
2018 juli		3,3	1,2	2,2	2,5
2018 sep		3,0	1,2	2,1	2,2
2018 nov		2,9	1,2	2,1	2,2
2019 feb		2,9	1,2	2,1	2,2
2019 maj		2,9	1,2	2,2	2,3
2019 juni		2,9	1,2	2,2	2,3
2019 maj		2,9	1,2	2,2	2,3
2019 juli		2,9	1,2	2,2	2,3
2019 sep		2,8	1,5	2,8	2,7
2019 nov		2,8	1,5	2,8	2,7
2018		2018 maj	2,8		

	2018 juli	2,8	3,8		
	2018 sep	2,3	3,0		
	2018 nov	2,9	3,2	1,6	
	2019 feb	2,9	3,0	1,5	1,9
	2019 maj	3,1	2,9	1,4	1,9
	2019 juli	3,1	2,9	1,4	1,9
	2019 sep	3,1	3,3	0,7	2,0
	2019 nov	2,9	3,4	0,7	1,8
2019	2019 maj	2,1			
	2019 juli	2,1	0,9		
	2019 sep	1,7	0,6		
	2019 nov	1,4	0,5	2,0	